

ЧАСТИНА ПЕРША

ГАРРІ МОРґАН
(Весна)

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Знаєте, як воно є рано-вранці в Гавані, коли попід стінами будинків досі сплять волоцюги, а до барів навіть лід у візочках не привезли? Отож-бо, коли ми перетинали площу, прямуючи від причалу до кав'ярні «Перлина святого Франциска», лише один жебрак уже прокинувся й тамував спрагу з фонтана. Та коли ми зайшли до кав'ярні та сіли за столик, на нас там чекали троє.

Ми сіли, і один із них підійшов до нас.

— Ну, — сказав він.

— Я не можу, — сказав йому я. — Був би радий зробити послугу. Але я ще вчора сказав, що не зможу.

— Можеш назвати свою ціну.

— Справа не в ціні. Просто я не можу. Ось і все.

Підійшли ще ті двоє і стали біля нас з понурими обличчями. Вони були нормальними хлопцями, і я був би радий зробити їм послугу.

— Тисячу за кожного, — сказав один доброю англійською мовою.

— Не мучте мене, — відповів їм. — Я справді не можу це зробити.

— Пізніше, коли все зміниться, ще будеш дякувати.

— Я знаю. І був би радий. Але не можу.

– Чому?

– Я живу зі свого човна. Якщо втрачу його, то втрачу все.

– З такими грошима купиш собі нового.

– Не у в'язниці.

Мабуть, вони подумали, що мене просто треба переконати, бо той перший і далі провадив своє.

– Матимеш три тисячі баксів, а це великі гроші. Це ж довго не триватиме, знаєш.

– Послухайте, – сказав я. – Мені начхати, хто тут президент. Але я не повезу до Штатів нічого, що може говорити.

– Це ми будемо говорити? – гаркнув один із них, який досі мовчав. Він був дуже сердитий.

– Я сказав нічого, що *може* говорити.

– Думаєш, ми *lenguas largas*?

– Ні.

– А знаєш, що таке *lenguas largas*?

– Так. Той, у кого довгий язик.

– А знаєш, що ми з такими робимо?

– Не треба на мене тиснути, – сказав я. – Це ви зробили пропозицію. Я вам нічого не пропонував.

– Заткайся, Панчо, – наказав сердитому той, який почав розмову.

– Він сказав, що ми говоритимемо, – сказав Панчо.

– Слухайте, – я намагався пояснити їм. – Я сказав, що не повезу нічого, що *може* говорити. Пляшки не можуть говорити. Бутлі не можуть. Інші речі також. А люди можуть.

– І китайці? – загрозово спитав Панчо.

– Можуть, але я їх не розумію, – відповів я.

– То ти не хочеш?

– Я ж вам сказав ще вчора. Я не можу.

– А ти сам не говоритимеш? – запитав Панчо.

Він не міг усього зрозуміти і дратувався. А ще, мабуть, був розчарований. Я навіть не відповів йому.

— Ти часом сам не *lengua largas*, га? — сердито запитав він.

— Не думаю.

— Це що? Погроза?

— Послухай, — сказав я йому. — Не тисни на мене з самого ранку. Я впевнений, що ти перерізав не одну горлянку. Але я ще навіть кави не попив.

— То ти кажеш, що я різав людям горлянки?

— Ні, — сказав я. — І мені начхати. Ти що, не можеш спокійно розмовляти?

— Ти мене бісиш, — сказав він. — Прирізати б тебе.

— Чортзна-що, — відповів я йому. — Думай, що говориш.

— Ходімо, Панчо, — сказав той перший. А тоді глянув на мене: — Дуже шкода. Я думав, ми домовимось.

— І мені шкода. Але я не можу.

Вони рушили втрюх до виходу, а я дивився їм услід. То були симпатичні молоді хлопці, гарно вбрані. Були без капелюхів, і здавалося, що грошей у них і кури не клюють. Принаймні так вони звучали, та й англійською говорили так, як говорять грошовиті кубинці.

Двоє з них виглядали як брати, а третій, Панчо, був трохи вищий на зріст, але також чимось на них подібний. Знаєте, такий стрункий, у добротному одязі, з блискучим волоссям. Не думаю, що він був аж таким грізним, яким себе вдавав. Мабуть, просто нервувався.

Коли вони вийшли й завернули праворуч, я побачив, як через площу до них наближається крите авто. Спочатку вщент розлетілася скляна шибка, і куля влучила в батарею пляшок попід правою стіною. Я почув постріл і дзвін розбитих пляшок: дзінь-дзінь-дзінь.

Я стрибнув за барну стійку зліва, визируючи звідти краєм ока. Машина зупинилася, і біля неї присіли навпочіпки двоє чоловіків. Один тримав автомат Томпсона, а другий — обріз дробовика. Той із «Томпсоном» був негром. Другий мав на собі білий водійський пильовик.

Один із хлопців лежав долілиць на тротуарі, якраз під розбитим вікном. Інші двоє сховалися за візком з льодом пивної компанії «Тропікал», який стояв біля сусіднього бару «Кунард». Один кінь бився в упряжі на землі, а другий нестямно смикав головою.

Один із хлопців вистрілив з-поза візка, і куля зрикошетила від хідника. Негр із «Томмі» припав обличчям мало не до землі, випустив чергу по візку і влучив, бо ще один хлопець повалився головою на хідник. Він там дригався, охопивши голову руками, а водій пальнув по ньому з обріза, поки негр перезаряджав автомат, але промазав. Було видно, як дріб залишив на хіднику срібні цятки.

Другий хлопець схопив пораненого за ноги й затягнув за візок, а я зауважив, як негр знову припав обличчям до бруківки, щоб випустити наступну чергу. Тут я побачив старого Панчо, який обходив візок, ховаючись за конем, що й далі тримався на ногах. Він вийшов з-за коня з білим, наче брудне простирадло, обличчям і пальнув у водія з великого парабелума, тримаючи його двома руками. Тоді він ще намагався влучити в голову негрові, але промазав — двічі вистрілив зависоко, а один раз — занизько.

Натомість він поцілив у колесо, бо я бачив, як здійнялася хмарка куряви, коли з шини виходило повітря, а негр підпустив Панчо на три метри і вистрілив йому в живіт зі свого «Томмі», напевно, останньою кулею, бо я бачив, як він відкинув автомат, а старий Панчо важко осів і гепнувся долілиць на землю. Він ще намагався встати, не випускаючи з рук парабелума, але не годен був підняти голову, тоді негр підібрав обріз водія, який лежав обабіч колеса, і зніс йому півчерепа. Ще той негр.

Я хильнув з першої ж відкритої пляшки, яка потрапила під руку, і навіть не пригадую, що в ній було. Мене мало не знудило від цього всього. Скрадаючись, я вислизнув попід стійкою на кухню, а тоді вийшов чорним ходом надвір. Обійшов площу, навіть не дивлячись на юрбу, яка швидко збиралася перед кав'ярнею, проминув браму, вийшов на причал і сів у човен. Той тип, який його зафрахтував, уже чекав там. Я розповів йому, що сталося.

— Де Едді? — запитав цей тип Джонсон, який найняв нас.

— Не бачив його після стрілянини.

— Думаєш, його поранили?

— Ні, чорт забирай. Я ж кажу, що в кафе зачепило тільки пляшки й вікно. Це було тоді, коли їх наздоганяла машина. Коли застрелили того першого хлопця під вікном. Це було під таким-от кутом...

— Ти щось занадто впевнений, — сказав він.

— Я ж усе бачив, — пояснив йому я.

Тут я побачив, як причалом плентався Едді, який здавався ще незграбнішим і довготелесішим, ніж зазвичай. Ішов так, ніби всі його суглоби були розладнані.

— Ось він.

Едді мав жахливий вигляд. Він зранку ніколи не виглядав добре, але тепер мав просто жахливий вигляд.

— Де ти був? — спитав я його.

— На підлозі.

— Усе бачив? — запитав його Джонсон.

— Краще не згадуйте, містере Джонсоне, — сказав йому Едді. — Мене нудить від однієї думки про це.

— Випий тоді щось, — сказав йому Джонсон. А тоді спитав у мене: — Ну то як, рушаємо?

— Як забажаєте.

— Яка буде погода?

— Як учора. Може, й ліпша.

— Ну тоді вперед.

— Гаразд, як тільки принесуть наживку.

Ми вже три тижні возили цього типа рибалити в Гольфстрімі, але він і досі нічого мені не заплатив, якщо не рахувати тієї сотні доларів, яку дав мені ще до переїзду на оплату консульства й митниці та придбання харчів і пального. Я забезпечував снасті, а човен він зафрахтував за тридцять п'ять доларів на добу. Ночував він у готелі та щоранку приходив на човен. Я мусив тягати зі собою Едді, бо саме він влаштував цей фрахт. Я платив йому чотири долари щодня.

— Мушу заправити човен, — сказав я Джонсону.

— Гаразд.

— Для цього потрібні гроші.

— Скільки?

— Двадцять вісім центів за ґалон. Треба сорок ґалонів. Виходить одинадцять-двадцять.

Він дістав п'ятнадцять доларів.

— Купити на решту пиво й лід? — спитав я його.

— Можна, — сказав він. — Але нехай піде в рахунок мого боргу.

Я думав, що три тижні без платні — це трохи задовго, але, зрештою, яка різниця? Все одно він має заплатити за кожен тиждень. Бувало, що я й місяць отак возив, але потім усе отримував. Сам, звісно, винен, але я був радий, що взагалі це дістав. От тільки останні пару днів почав нервуватися, але мовчав, аби не дратувати його. Якщо він має гроші, то чим довше це триватиме, тим ліпше.

— Пива плящинку? — запитав він у мене, відкриваючи ящик.

— Ні, дякую.

Саме тоді на причалі з'явився той негр, який діставав нам наживку, і я звелів Едді готуватися відчалювати.

Негр сів із наживкою в човен, і ми відчалили, беручи курс до виходу з гавані, а негр почав наживляти гачки — запихав їх макрелі до рота, пропускав через зябра, робив збоку надріз і виводив звідти гачок, а тоді міцно зв'язував рибі рота дротяним повідком, аби гачок не вислизав і наживка йшла у воду плавно, не розкручуючись.

Він був справжній чорний негр, кмітливий і понурий, з блискитним бісером-вуду на шиї, під сорочкою, і в старенькому солом'яному капелюсі. У човні йому найбільше подобалося спати й читати газети. Але гачки він наживляв управно і швидко.

— А сам ти, капітане, не зміг би так наживляти? — питає в мене Джонсон.

— Міг би, сер.

— То чого ти береш цього негра?

— Побачите, коли піде велика риба, — відповів йому я.

— І що тоді?

— Негр робить це швидше за мене.

— А що, Едді так не зможе?

— Ні, сер.

— Це просто зайві витрати, як на мене. — Він платив негру по долару щодня, і той щоночі танцював до ранку румбу. Я бачив, що його вже хилить на сон.

— Він якраз не зайвий, — сказав я.

Тим часом ми проминули рибальські човни, які стояли на якорі навпроти Кабаньяс, та ялики, з яких ловили луціанів над кам'янистим дном біля Морро, і я скерував човен до темної смуги Гольфстріму. Едді закинув дві великі приманки, а негр наживив три вудки.

Гольфстрім ставав тут доволі мілким, вода на краю течії вилувала й була майже фіолетова. Зі сходу віяв легенький вітерець, і ми сполохали зграйку летючих риб, великих і чорнокрилих,